Samsjuklighet PTSD och beroende

Trauma och beroende hänger ihop, behandlingen måste också göra det

Johanna Trygg, Enhetschef

ÖSTERGÖTLANDS STADSMISSION

ÖSTERGÖTLANDS STADSMISSION

Östergötlands Stadsmission

En ideell förening utan vinstdrivande syfte som funnits sedan 1972 -bedriver professionellt socialt arbete i Östergötland.

Behandling, öppenvård, öppna mottagningar för olika målgrupper, skyddade boenden, stödboenden och sociala företag/arbetsintegration.

Tillhör riksföreningen Sveriges Stadsmissioner.

Som organisation vill vi fylla sprickor i välfärden. Vi arbetar därför även med kunskapsspridning och opinionsbildning i relevanta frågor utifrån våra målgrupper.

ÖSTERGÖTLANDS STADSMISSION

Osynliggjort samhällsproblem

”Ju mer vi frågade och lyssnade, desto tydligare blev det för oss att våldsutsattheten, de sexuella övergreppen och de trauma kvinnorna upplevt, måste få ta plats och bli huvudsaken i en behandling som syftar till ett liv utan alkohol och droger. Den här gruppen kvinnor har länge osynliggjorts och inte fått rätt vård. Substansberoende kvinnor som utsätts för våld har svårare beroendeproblematik och högre frekvens psykiatriska problem som exempelvis PTSD.”

Sanna Detlefsen
Direktor, Linköpings Stadsmission

ÖSTERGÖTLANDS STADSMISSION

PTSD – att leva med undvikande

Sjukdomen består av undvikanden av det som påminner om traumat, då det skapar ett starkt obehag/rädsla.

- undanträngande av tankar, känslor, minnen.
- undvikande av platser, människor, föremål, sensationer.

→ Allt mer generaliserade undvikanden utifrån den traumatiska händelsen – som inte är realistiska och blir starkt begränsande.

ÖSTERGÖTLANDS STADSMISSION

Påträngande plågsamma återupplevelser (minnesblixtar, mardrömmar)

Överspänd, vaksam och lättskrämd

Koncentrationssvårigheter och sömnsvårigheter

Ihållande negativa känslor, svårt att känna positiva känslor

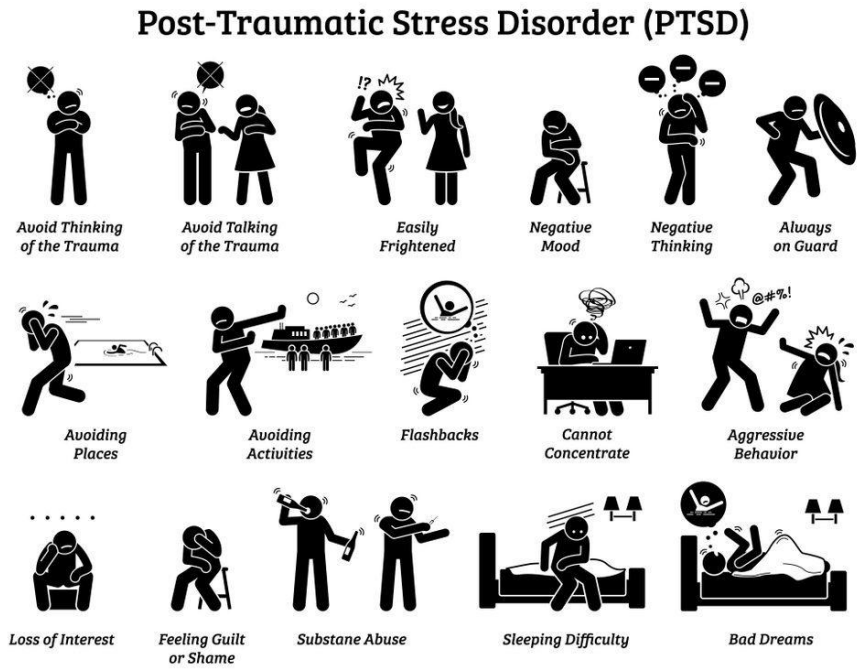
Intensiva känslor av skuld & skam

Negativa tankar och förväntningar om andra, världen och sig själv

Depression och utmattning

Relationella konsekvenser

Alkohol och droger underlättar i dessa symptom kortsiktigt, men förvärrar dom på lång sikt!

ÖSTERGÖTLANDS STADSMISSION

Varför ska vi ta hänsyn till PTSD vid beroende?

Samsjukligheten mellan PTSD och alkoholberoende är hög, dubbelt så hög för kvinnor som för män.

PTSD tenderar föregå beroendeutveckling.

Forskning visar att endast beroendevård inte ger hållbara resultat vid samsjuklighet beroende/PTSD. Bakomliggande faktorer bör behandlas parallellt med beroendet.

Problematiken med PTSD och dess symptombelastning ligger som ett lapptäcke över ett flertal diagnosskalor → risk för felaktig diagnosticering och medicinering.

PTSD hos personer med beroende upptäcks sällan, och behandlas ännu mer sällan.

ÖSTERGÖTLANDS STADSMISSION

Samsjuklighet PTSD och beroende

→ Svårare PTSD

→ Sämre fysisk och psykisk hälsa

→ Svårare funktionsnedsättning

→ Återfaller oftare i ett aktivt beroende - destruktiv spiral

→ Tenderar ha sämre effekt av beroendebehandling

(Mills et al. 2006; McCarthy & Petrakis 2010; Berenz & Coffey 2012)

ÖSTERGÖTLANDS STADSMISSION

Att ha en samsjuklighet

Mycket är en enorm belastning – och resurserna är små.

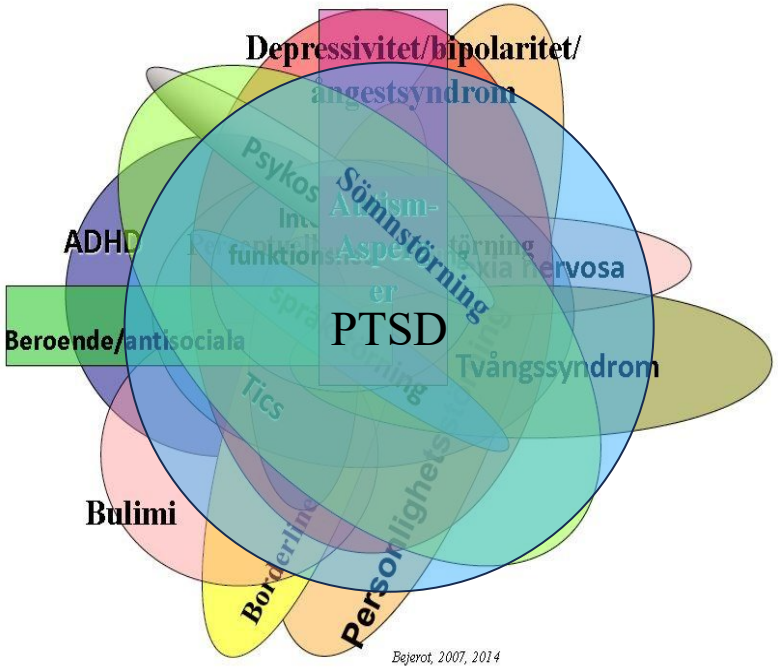
Svårt att förhålla sig till nya miljöer, struktur och krav, andra människor och sig själv.

Lever fastspända i sin dysfunktion och trauma → allvarligt lidande, oerhört symptombelastande med få friskhetsfaktorer.

Agerande kan vara långt ifrån ett val och medvetet. Det som händer i hjärnan och därmed i beteendemönstret sker ofta i stort sett på automatik.

Insatser och kontexten behöver vara flexibel och anpassningsbar.

Många behöver insatser mycket länge eller hela livet.

ÖSTERGÖTLANDS STADSMISSION

Att behandla PTSD

Klingar inte av – kräver aktiv ominlärning av att på ett ändamålsenligt sätt sluta vara rädd för det ofarliga.

Vid all typ av samsjuklighet av beroendesjukdom och psykisk ohälsa/diagnoser rekommenderas att insatser ges parallellt.

Vi arbetar med metoden COPE där återfallsprevention och förlängd exponering ges i individuella sessioner.

Kontexten mycket viktig för att ha en chans att klara behandlingen!

Behandlingsmetoden COPE(Concurrent Treatment of PTSD and Substance Use Disorders)

Integrerad behandlingsmodell för PTSD och samtida beroendesjukdom.

Återfallsprevention & förlängd exponering.

- dvs ingen ny metod i sig.

Svåra symtom och en krävande behandling - kontexten runtom är viktig för framgång!

ÖSTERGÖTLANDS STADSMISSION

Behandlingsmetoden COPE

Hos oss:

I kombination med neurofeedback.

Kontaktperson som hjälper med hemuppgifter och ger stöd i att hålla vardagen fungerande.

Innehåll i övrigt upplägg utöver COPE anpassas efter individen.

Behandling startar direkt efter utredning
(om utredning sker hos oss).

ÖSTERGÖTLANDS STADSMISSION

Anpassad behandlingsstruktur och arbetssätt

Vardagsstruktur med syfte att skapa framgång,
dvs vi ansvarar för att skapa rätt förutsättningar och hitta rätt kravnivå för indivden.

Mentaliseringsbaserat förhållningssätt.

Psykoedukation gällande samsjuklighet och dess symptombelastning samt möjligheter i behandling. Ges både i grupp och enskilt.

Egen gruppterapi där psykoedukation gällande Våldets konsekvenser och mekanismer ges under 10 veckor.

Traumamedveten omsorg som grund.

ÖSTERGÖTLANDS STADSMISSION

Anpassad behandlingsstruktur och arbetssätt HVB för män

På vårt behandlingshem för män ger vi psykoedukation gällande våldsproblematik och våldsutövande. Även gällande utövande av våld i nära relationer.

De personer som har en problematik med våldsutövande och en PTSD-diagnos behandlar vi först för PTSD. Samband mellan PTSD symptom och våldsutövande (främst hög vaksamhet, hypervigilance) för att sedan gå vidare med andra behandlingsinsatser kopplade till problematik med våldsutövande och/eller relationell problematik.

“De säger att missbruket är mitt problem.
Men för mig är heroinet den enda lösningen jag har.”

ÖSTERGÖTLANDS STADSMISSION

Stort tack!

Frågor eller funderingar?

Johanna Trygg
Johanna.trygg@stadsmissionenost.se

Övriga kontaktuppgifter och mer information hittar ni på vår hemsida.
www.stadsmissionenost.se

